

World Heritage and Tradition - Światowe dziedzictwo i tradycja - Budapeszt 2019

2020-11-24

W dniach 27-31 sierpnia 2019 roku w Budapeszcie (Węgry) odbył się kolejny program dla szkół podstawowych na temat światowego dziedzictwa kultury. Organizatorem programu była dr Katalin Kiss, architekt, ekspert ds. projektów edukacyjnych dla dzieci, a finansował go Sekretariat Regionalny Miast Europy Środkowo-Wschodniej Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC) przy wsparciu Miasta Budapeszt.

W tegorocznej edycji udział wzięły cztery miasta: Bańska Szczawnica, Budapeszt, Kraków oraz Kutna Hora, każde z nich reprezentowane przez 4 uczniów w wieku do 15 lat. Z Krakowa pojechali uczniowie Szkoły Podstawowej nr 109 im. K. Makuszyńskiego. Program edukacyjny w Budapeszcie poprzedziły przygotowania szkół, które miały za zadanie wymyślić prezentację swojego miasta i zorganizować program edukacyjny na jego temat dla wszystkich uczestników.

Celem programu „Światowe dziedzictwo i tradycja” było poznanie różnorodnych cech i funkcji tradycji. Zwrócenie uwagi młodym ludziom na fakt, że każdy z nas jest twórcą nowych tradycji i uczestnikiem lub użytkownikiem starych, było cenną lekcją świadomości na temat swojego dziedzictwa.

W pierwszy dzień pobytu w Budapeszcie nastąpiło oficjalne powitanie, uczestnicy wymienili się upominkami, a potem odwiedzili Muzeum Aquincum prezentujące pozostałości (II wiek n.e.) po starożytnym, ogromnym jak na tamte czasy, mieście w rzymskiej prowincji Pannonia, położonym na obszarze dzisiejszego Budapesztu. Wizyta w muzeum nie ograniczyła się do zwiedzania, ale obejmowała także warsztaty robienia mozaiki. Druga połowa dnia to spotkanie ze szkołą podstawową w Budapeszcie, która była współorganizatorem programu, czyli Óbudai Harrer Pál. Po prezentacji programowej poświęconej roli tradycji we współczesnym świecie, trosce o dziedzictwo przeszłości i w naszej codzienności, nastąpiły pokazy przygotowane kolejno przez uczniów ze szkoły w Bańskiej Szczawnicy i Budapeszcie. Ponadto tego dnia, od organizatorki, dr Katalin Kiss, uczestnicy otrzymali podręcznik (autorstwa dr K. Kiss) „Moja pierwsza książka na temat światowego dziedzictwa”. Jest to zestaw zeszytów ćwiczeń dla uczniów szkół podstawowych wraz z instrukcjami dla nauczycieli, który ma być pomocą naukową przy realizacji kursów szkolnych na temat dziedzictwa kultury. Podręcznik został sfinansowany przez Organizację Miast Światowego Dziedzictwa. Wieczorem, nad brzegiem Dunaju, uczestnicy programu puszczały „łódki przyjaźni” – papierowe łódki z życzeniami zapisanymi przez uczniów.

Kolejny dzień upłynął na odkrywaniu światowego dziedzictwa Budapesztu: uczniowie poznali Zamek w Budzie, historię wzgórza zamkowego, Kościoła Macieja, placu Św. Trójcy oraz Basztę Rybacką, a także mieli możliwość oglądnięcia zmiany warty przez pałacem prezydenckim. Program popołudniowy – już w szkole im. Harrer Pála – obejmował wystąpienia uczniów szkoły z Kutnej Hory oraz z Krakowa. Przedstawiciele SP nr 109: Julia, Matylda, Paweł i Marek - przedstawili legendę o Mistrzu Twardowskim, który w karczmie Rzym oddał duszę diabłu, nauczili swoich kolegów i koleżanki tańczyć krakowiaka, a na koniec zorganizowali grę edukacyjną, która bardzo wszystkim przypadła do gustu. Teatrzyk kukiełkowy wieziony z Krakowa jako znaczące obciążenie – pozostał w szkole jako upominek dla węgierskich koleżanek

i kolegów.

Ostatniego dnia uczestnicy programu odwiedzili imponujący, nowy budynek budapesztańskiego Archiwum. Po ogólnym wprowadzeniu do tego, czym zajmują się archiwiści i zaprezentowaniu części zbiorów, uczniowie otrzymali zadania do realizacji. Co ciekawe, zadania te dotyczyły rozszyfrowania treści i znaczenia dokumentów zapisanych po... polsku, słowacku, czesku i niemiecku. Okazuje się, że w zasobach archiwalnych stolicy Węgier nie brakuje dokumentów, map, zdjęć etc. dotyczących wszystkich krajów należących niegdyś do Austro-Węgier, na obszarze których leżały wszystkie miasta projektu. W specjalnym programie <https://archives.hungaricana.hu/en/>, zawierającym zdigitalizowane zbiory starych dokumentów, map, rycin i pocztówek, znajdują się pokaźne zasoby dotyczące Krakowa, a nawet mapa Prądnika Białego – gdzie mieści się SP nr 109 (na terenie Galicji i Bukowiny w latach 1861-1864). Uczniowie mieli zatem także okazję przeglądać stare dokumenty i księgi mieszkańców Budapesztu, w których niemało było osób o polskich korzeniach. Kolejnym punktem programu był rejs tramwajem wodnym po Dunaju, a na zakończenie organizatorka programu zaprosiła wszystkich na pożegnalną kolację do swojego domu.